

Areál kaplnky na Brižitskej ulici v Dúbravke s historickými sakrálnymi stavbami a parkom, tvorí jedno z najmalebnejších zákutí Dúbravky. Na úpätí Dúbravskej Hlavice je postavená budova fary z polovice 18. storočia, kaplnka Ružencovej Panny Márie z toho istého obdobia a pod návrším, na ktorom stojí kaplnka, bola v roku 1948 postavená Lurdská jaskyňa. Okolo týchto stavieb boli v čase ich vzniku vysadené lipy, z ktorých väčšina pretrvala do dnešných čias a tvorí malebný historický park. Kaplnka a príľahlý park sú pre svoju historickú hodnotu zapísané ako Národné kultúrne pamiatky.

História vzniku kaplnky a fary

Cisár Jozef II. v roku 1786 v rámci svojich reforiem zrušil kontemplatívne rády, okrem iných aj rád Pavlínov, ktorí spravovali pútnické miesto Marianku. Podľa naratívne dochovanej tradície jedným z mníchov- pavlínov v Marianke bol aj gróf Jakub Khuen-Héderváry. Ten neodišiel s ostatnými Pavlínmi z Uhorska, ale sa usadil v Dúbravke. Dom, ktorý si dal postaviť sa neskôr stal farou – ktorá dnes stojí na Brižitskej ul. 15 oproti kaplnke Ružencovej Panny Márie. Je možné predpokladať, že gróf Jakub resp. jeho rod Khuen-Hederváry boli donormi výstavby kaplnky Ružencovej Panny Márie, ktorej vznik je datovaný ku koncu 18. storočia – ako nedostavaný zvyšok barokového kostolíka. Je totiž nepravdepodobné, že by farnosť – v tých časoch maličká obec, mala dostatok prostriedkov aby v priebehu cca 60 rokov stavala dva kostoly.

Existuje však domnienka, že kaplnka bola postavená už v polovici 18. storočia, o čom by svedčil kalich s paténou darovaný osobou menom E. Kudlik kaplnke v Kaltenbrune (Dúbravke) v roku 1761.

Ku kaplnke sa viaže aj osobitná povesť o jej vzniku:

V tom čase obec Dúbravka nemala vlastného farára. Všetky sviatosti katolíckym obyvateľom Dúbravky chodil vysluhovať pán farár z Devína. Nebolo to jednoduché, pretože zakaždým bolo treba vykonať peši cestu cez hory z Devína do Dúbravky a zase späť do Devína. V nepriaznivom počasí bola chôdza cez strmé svahy Devínskej Kobyly obzvlášť vyčerpávajúca.

V Dúbravke vtedy žil pastier, ktorý každý deň pásol dobytok Dúbravčanov. Bol to bohabojný človek. Počas jedného dňa, keď prechádzal okolo planej hrušky, zjavila sa mu v ožiarenej korune stromu Panna Mária. Oznamovala mu posolstvo a požiadala ho, aby ho vyrozprával kňazovi, ktorý vysluhuje v Dúbravke sviatosti.

Preľaknutý pastier teda urobil to, o čo bol požiadany. Odišiel do Devína a tam pánovi farárovi všetko rozpovedal. Devínsky sluha Boží však správu neprijal tak, ako pastier očakával. Farár pastierovi povedal, že mu neverí a vyhrešil ho, že si to všetko vymyslel. Pastier po tomto rozhovore teda odišiel naspäť do Dúbravky. Krátko nato však farár náhle oslepol. V duši cítil, že to bol trest za jeho neveriacu zatvrdilosť. Padol na kolená a začal sa skrúšene modliť. Po chvíli modlitby sa vydal kľáčačky na kajúcnu cestu cez hory z Devína do Dúbravky. Cestu cez hlboké výmole dobre poznal i naslepo, takže v pokore a modlitbách sa s rozodranými kolenami kľáčačky dostal až na kraj lesa, už na Dúbravskej strane kopca. Tu sa mu náhle zrak vrátil.

Správy o zjavení Panny Márie Dúbravskej na strome zjavenia, ale aj o neveriacom a potom kajúcnom devínskom farárovi a jeho oslepnutí a zázračnom uzdravení sa veľmi rýchle rozšírili medzi obyvateľmi

Dúbravky. Rozšírili sa ale i do ďalekého okolia. Dúbravku začali navštevovať húfy pútnikov, prinášajúcej Pannu Máriu Dúbravskej svoje prosby i poďakovania. Dúbravka sa tak postupne stala uctievaným pútnickým miestom. Bola jedným zo štyroch najvýznamnejších miest, na ktorých sa stretávali chorvátski kolonisti zo všetkých kútov Rakúska a Uhorska.

Zdroj: Dúbravské noviny (3/2003)

Po architektonickej stránke je kaplnka zvyškom nedostaveného barokového kostola. Jej murovaná časť je jeho presbytériom. Miesto hlavnej lode bola dobudovaná len drevená prístavba. Má tri časti: sakrálny priestor, sakristiu a predstavanú drevenú prístavbu.

Objekt kaplnky a jej areál prechádza postupnou rekonštrukciou. V rokoch 2010-2011 boli v celkovom náklade 65 000 Eur realizované:

- Výmena konštrukcie krovu hlavnej lode, sakristie a 21 metrov vysokej veže spolu s novou krytinou - dreveným šindľom
- Renovácia konštrukcie zavesenia zvonov
- Výmalba interiéru
- Renovácia kríža pred kaplnkou
- Sanácia odumretých a výsadba dvoch vzrastlých líp pri kaplnke

Súčasný stav objektu kaplnky i jej areálu nutne potrebujú pokračovať započatej rekonštrukcií. Postupne sú pripravované projekty pre odvlhčenie stavby kaplnky, obnovu zvetraných fasád, výmenu dreveného obloženia stien prístavby a tiež výmenu okien a dverí prístavby. Šindľové strechy kaplnky tiež už potrebujú obnovu impregnačného náteru. V rámci tohto projektu obnovy pripravujeme

aj celkovú revitalizáciu areálu – obnovu kamenných schodov, prístupových chodníkov a tiež celkovú obnovu Lurdskej jaskynky, ktorá si tento rok pripomenie svoje 70.- výročie.

Predpokladané náklady na túto obnovu predstavujú 200 000 Eur.

Drahí farníci, vážení obyvatelia Dúbravky!

Z histórie modlitby sv. ruženca, ktorá pochádza z prelomu 12. a 13. storočia je asi najznámejšia udalosť, kedy sa celý Rím spolu s pápežom sv. Piom V. modlili dňa 7. októbra roku 1571 práve túto modlitbu a to za víťazstvo kresťanských vojsk pri Lepante, proti ohromnej presile osmanského vojska. Po doslova zázračnom víťazstve kresťanov pápež sv. Pius V. ustanovil tento deň – 7. október za sviatok Ružencovej Panny Márie pre celú cirkev. Aj naši predkovia na tomto území, ktoré bolo v minulosti viac krát ohrozené osmanskou expanziou (najmä 1529 a 1683 – bitky pri Viedni) považovali za potrebné zvýrazniť svoju úctu práve k tomuto atribútu Božej Matky – ako Kráľovnej posvätného ruženca a preto jej zasvätili aj tunajšiu kaplnku.

Tak ako každý veriaci človek, potrebuje pravidelne obnovu svojich duševných a fyzických síl a preto sa s vierou modlí a práve modlitbou sa obnovuje a posilňuje na duchu i tele, aby potom dokázal tvoriť pekné veci, tak aj tento historický dom našej a Božej Matky potrebuje teraz našu pomoc pri jeho obnove. Preto si Vás s úctou dovoľujem požiadať o dobrovoľný finančný príspevok na tento účel.

Svoje príspevky na obnovu kaplnky môžete bezhotovostne poukázať na účet farnosti vedený v Slovenskej sporiteľni:

IBAN: SK97 0900 0000 0000 1146 7925

QR kód vyššie uvedeného účtu:

Príspevok v hotovosti je možné poukázať poštovou poukážkou, ktoré sú dostupné pri vstupoch do kostolov v Dúbravke. Všetkým prípadným darcom vopred srdečne ďakujeme.

Pán Boh odmeň!

S úctou

Mgr. Miroslav Bederka
farár

Vydala Rímskokatolícka cirkev, farnosť Bratislava-Dúbravka.
Len pre vnútornú potrebu.

Obnova kaplnky

Ružencovej Panny Márie a Lurdskej jaskyne

v Dúbravke

